

19.01.2015

SANDNES
KOMMUNE

HANDLINGSPLAN MOT MOBBING

Figgjo barnehage, Austrått barnehage, Asperholen barnehage,
Hana Barnehage, Gravarslia barnehage, Øygaard barnehage og
Vatne Barnehage |

I rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver står det blant annet at:

Barnehagen har en samfunnsoppgave i tidlig forebygging av mobbing

Barnehagen skal fremme positive handlinger som motvirker mobbing

Personalet i barnehagen skal arbeide for ett inkluderende miljø som motvirker mobbing

Sosial kompetanse er vesentlig for å motvirke utvikling av mobbing

Hva er mobbing?

Manifest mot mobbing oppfordrer til aktiv innsats mot mobbing der barn og unge oppholder seg. Partene har en felles visjon om nulltoleranse som grunnlag for arbeidet. Men hva er mobbing? Vilkårleg erting er ikke mobbing. Konflikter og enkelttilfeller av slåssing og utestenging er heller ikke mobbing. Vi snakker altså ikke om mobbing når barn plutselig blir sinte på hverandre, tar leker fra hverandre eller springer opp i raseri over ett eller annet.

Mobbing er noe langt mer alvorlig:

Mobbing er når en person eller en gruppe gjentatte ganger og over tid plager og trakasserer et offer

Mobbing handler om makt og avmakt, det er et skjevt maktforhold mellom den som mobber og den som blir mobbet

Mobbing blant småbarn kan forebygges ved at voksne er oppmerksomme på det enkelte barns trivsel og på samværmønstre i barnegruppen

Mobbing i barnehagen kan stoppes av aktivt deltagende voksne som griper inn når det er nødvendig

(mobbing i barnehagen, barne og familiedep.)

En definisjon på mobbing:

Mobbing er når det er ubalanse i et maktforhold og et barn gjentatte ganger over tid blir fysisk eller psykisk plaget eller utestengt fra lek og samvær, og opplever dette som vanskelig, trist, ubehagelig og vondt.(fra Aremarka barnehages handlingsplan)

Eksempel på fysisk og psykisk mobbing:

- Slå, dytte, knuffe, klore
- Aggresjon mot offeret
- Verbal mobbing
- Lukke døren bevist rett foran noen
- Spring vekk fra
- Ikke hilse
- Gjemme seg for noen
- Mimikk og kroppsspråk (vende ryggen til, «steinansikt» osv.)
- Ignorere, overse
- Bruke ord/ kallenavn - si stygge ting, sårende kommentarer
- Ikke spørre om de vil være med/ ikke inkludere
- Manglende anerkjennelse

Alle kan oppleve noe av dette fra tid til annen, enten ved å utsette andre for det eller bli utsatt for det selv, men det er når et barn opplever at disse og lignende handlinger vedvarer og gjentar seg over tid at det handler om mobbing. Når styrkeforholdet mellom den som utsetter andre for denne type handlinger, og den som blir utsatt for dette konstant er i ubalanse og et barn opplever det som trist og vanskelig, det er mobbing.

Forebyggende arbeid i barnehagen:

For å forebygge mobbing arbeider barnehagen aktivt for å skape ett trygt og godt miljø.

Personalet i barnehagen jobber målbevisst med sosialkompetanse (selvhevdelse, empati, rolletaking, prososial adferd, selvkontroll, lek, glede og humor etc.)

Barnehagen legger til rette for en god start for enkelt barn ved;

- primærkontakt i tilvenningsperioden
- systematisk observasjon og refleksjon rundt sosialt samspill
- mobbing som tema i samling
- fokus på vennskap, alle skal ha minst en venn i barnehagen
- de ansatte har en aktiv holdning mot mobbing

Avdekking:

Mobbing kan være vanskelig å oppdage og man skal være observante på endringer av barns adferd. Det kan ofte være tegn på at noe er galt. Ved at hjemmet og barnehagen har tett samarbeid og en god dialog vil det være lettere å fange opp endringer hos barnet tidlig. Foresatte ser barna sine i andre settinger enn ansatte i barnehagen og partene kan på den måten utfylle hverandre.

Observasjon:

For å avdekke mobbing vil observasjoner av barnets trivsel og hvordan de er mot hverandre være viktig. Det er ofte nødvendig å bruke ulike observasjonsmetoder for å avdekke og en må observere over tid.

TILTAK NÅR MOBBING OPPSTÅR:

Personalet på avdelingene, sammen med pedagogisk leder, har ansvar for å utføre følgende tiltak ved mobbing:

I forhold til barna:

- * Oppfølgingssamtaler med de involverte barna
- * Vurdere å informere hele barnegruppen (samling)
- * Vurdere å opprette et sosialt nettverk rundt offeret. (fadder)
- * Vurdere å ta saken opp i tverrfaglig team, eller månedsbesøk PPT.
- * De ansatte informeres, og får beskjed om å observere samspillet mellom de barna det gjelder. Observasjoner gjennomgås ukentlig.
- * De ansatte skal bli enige om / utarbeide en felles strategi for og stanse mobbingen umiddelbart.

Andre barn i barnehagen:

Lære barna å reagere når andre barn blir plaget.

Bekreft barna positivt når de sier i fra om at andre blir plaget.

Styrk det barnet er og ta avstand fra det det gjør.

I forhold til foreldre:

- * Ped.leder har ansvar for å informere foreldre når mobbing er blitt konstatert.
- * Foreldre til både mobber og offer skal informeres umiddelbart.
- * Ha samtale med de involverte foreldre hver for seg eller sammen - avhengig av sak. Vurdere i hvert enkelt tilfelle.
- * Bli enige med foreldre om tiltak som skal settes inn for å stoppe mobbingen.

Foreldre kan drive forebyggende arbeid ved:

Å være engasjert også i de andre barna

Be barna med seg hjem, la barna treffe hverandre i en annen setting enn den de er vant til i barnehagen

Prate med barna sine

Å være gode rollemodeller som ikke snakker ufordelaktig om andre barn og deres foreldre i barnas påhør

Å gripe inn når barn viser uønsket atferd rettet mot andre barn, og på den måten vise at dette ikke er godtatt

Å være gode modeller i konfliktløsning, ved å hjelpe barna å finne gode måter å løse konflikter på

Være bevisst på hva en legger ut på sosiale medier, dette er ikke stedet for å ta opp vanskelige ting.

EVALUERING:

Personalet skal årlig evaluere sitt arbeid mot mobbing.

Planen vil holdes oppdatert i forhold til de enhver tid gjeldende retningslinjer fra kunnskapsdepartementet.

Barnehagene har selv et ansvar for at en jobber ihht. de mål og retningslinjer som er gitt i denne planen.

LITTERATURLISTE:

For de voksne:

Kari Lamer: Sosial Kompetanse. Teoribok, håndbok.

Myrna B. Shure: JEEP (Jeg er en problemløser)

Berit Bae: Det interessante i det alminnelige

Reidar Pettersen: Mobbing i barnehagen

Jesper Juul: Det kompetente barn

Jesper Juul: Fra lydighet til ansvarlighet

Jesper Juul: Diverse videoer

Barne og fam.dept. 2002: Mobbing i barnehagen

Kari Pape: Fra ord til handling - fra handling til ord

For barna:

Tor Åge Bringsværd: Karsten liker å danse

Tor Åge Bringsværd: Ruffen - sjøormen som ikke kunne svømme

Tone Lie Bøttinger: Min storebror apen

Paul Leer Salvesen: Fy Fabian

Ann De Bode: Det er alltid meg de skal ta

Lena Klefeldt: Otto og Joppa

Mats Wänblad: Lilleving

Ulf Nilsson: Den lille gutten og løven

Per Christian Jersild: Hymir

Kari Saanum: Herr Alkabars nese

Gunn-Britt Sundstrøm: Gutten i supermanddrakten

Else Færden: Den stygge drageungen

Birgitta Stenberg: Billy og sinte Lotta

Birgitta Stenberg: Bjørn drar på landet

Gunder Andersson: Martins sommer

Trond Brænne: Petter og månen

Eva Eriksson: Stures nya jacka

Gunilla Bergström: Albert og udyret

Gunilla Bergström: Hvem kan redde Albert Åberg?

Ursula Kirchberg: Selim og Susanne

Egon Mathiesen: Katten med de blå øynene

Mette Cecilie Newth: Lille Skrekk

Spørsmål til refleksjon på avdelingsmøter/ personalmøter:

- Er voksne anerkjennende og støttende ovenfor barnas initiativ, eller mer preget av å gi beskjeder, formidle egne tanker og å kontrollere at barna følger reglene som blir satt?
- Blir barna lagt merke til, eller er det noen som alltid blir sett og hørt mens andre gjerne blir oversett?
- Er det slik at noen barn stadig får positiv oppmerksomhet, mens andre ofte er gjenstand for negativ oppmerksomhet?
- Er det blitt et mønster i at det er lettere å tro på bestemte barns forklaringer på konflikter og hendelsesforløp enn på andres?
- Er det slik at alle de voksne tar initiativ til å snakke med og finne på ting med alle barna? Blir alle barna møtt med tålmodighet?
- Er vi bevisste på bruk av humor og ironi?

- Er miljøet preget av gjensidig omsorg, anerkjennelse og varme, eller preges det mye av erting og kritiske kommentarer til og om hverandre?
- Er miljøet i hovedsak inkluderende, eller preges det ofte av ekskludering av enkeltbarn?
- Er samspillet barna imellom preget av likeverd?
- Er det en trygg og avslappet tone preget av humor, spontanitet, oppmuntring og glede over barnas mestring.

LØVELOVEN

Kan du Løveloven?

Jeg skal være meg,
men gi plass til andre
slik at de blir seg,
bry meg om en annen,
hjelp når jeg kan.

Slik blir livet bedre
for barn i alle land

Ser du en som plages?

Det er ikke bra!

Alle må stå sammen

om å si ifra!

Alle barn på jorden

har den samme rett

til å være trygge

og til å være sett.

Fra «Være Sammen» programmet.

